

Δημοκρατία - Ψαροράζι, Μίρας

ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ

ΕΛΛΑΔΑ

Γράφουν κατ'αλφαβητική σειρά :

- * Ευαγγελίδα Αγάπη
- * Ελένη Κυρῶν (Νιαντάν)
- * Μίρα Ψαροράζι (Είκορη + Κατάν)
- * Γιάννη Μίρα
- * Λένα Ζαμάρ
- * Ρένα Κροσίδου
- * Λίε Μεζουράζι
- * Ελίζ Ψαροράζι

Συντονιστής της Υλης: Τάσος Ψαρόπουλος

Πρόσθετο
1994

- Χάρης Μανιφράντης
- Τσαλίκων

Εκδοση
Ελληνικού Τμήματος Χορού
UNESCO

Γραμμάτιο Νίκα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τον Οκτώβριο του 1992, το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Συμβουλίου Χορού UNESCO-CID, συνήλθε στο Πιονγκ-Πένγκ της Βορείου Κορέας και αποφάσισε να καθιερωθεί διεθνώς σαν Ημέρα Χορού η 29η Απριλίου.

Μέσα στο πλαίσιο του εορτασμού αυτού, το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Χορού - Unesco-CID εκτός από τις προσπάθειες γνωστοποίησης προς το ευρύ κοινό και δραστηριοποίησης για συμμετοχή των διαφόρων φορέων του χορού, αποφάσισε να οργανώσει και μια έκθεση.

Η μεγάλη επιτυχία που σφράγισε την έκθεση αυτή που έγινε, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, από 22 Απριλίου με 4 Μαΐου του 1993, μας έδωσε την ιδέα να επεκτείνουμε και να διασφαλίσουμε την εμπειρία αυτή και με μία έκδοση.

Η έκθεση είχε σαν θέμα "Χορευτικές Εμπνεύσεις από την Αρχαία Ελλάδα" και περιλάμβανε α) φωτογραφίες, β) σκίτσα, της γνωστής σκίτσογράφου της Καθημερινής, Ελλης Σολομωνίδη-Μπαλάνου, από χορευτικές παραστάσεις που είχαν θέματα εμπνευσμένα από την Αρχαία Ελλάδα και γ) Ομιλίες και Χορευτική επίδειξη. Στην έκδοση αυτής που παίρνει τη μορφή λευκόματος από το πλούσιο και ενδιαφέρον υλικό έχουμε τη δυνατότητα να περιλάβουμε και να καταχωρήσουμε, εκτός από τις ομιλίες που δόθηκαν τότε, και ορισμένα κείμενα πάνω στις δραστηριότητες των σημαντικών χορευτριών και χορευτικών ομάδων σ' αυτόν τον τόπο που ασχολήθηκαν με το θέμα αυτό.

Με τον τρόπο αυτό σιγά-σιγά διαμορφώθηκε ένα μικρό ιστορικό του χορού στην Ελλάδα από τις αρχές του αιώνα μας, που ναι μεν περιορισμένα αναφέρεται σε όσους άντλησαν την έμπνευσή τους από το συγκεκριμένο αυτό θέμα, αλλά ας μην ξεχνάμε ότι το κύταρο του χορευτικού κινήματος στην Ελλάδα εστιαζόταν ακριβώς εκεί.

Ονόματα όπως της Ισιδώρας Ντόνκαν, του Βάσου Κανέλλου, της Ευας Σικελιανού και στη συνέχεια της Κούλας Πράτσικα και των μεταγενέστερων, δίνουν μια σαφή εικόνα εν ειδει αρχείου, της πορείας της απaráμιλλης αυτής τέχνης του χορού που είναι η πληρέστερη όλων μια και ενυπάρχει στο χώρο και το χρόνο.

Μίρκα Λυμ-Τζο

Βάσος Κανέλλος

Ακρως ενδιαφέρουσα και χαρακτηριστική είναι η περιγραφή της γνωριμίας της Ισιδώρας Ντάνκαν με το Βάσω Κανέλλο, εμπνευσμένο συνεχιστή της θείας τέχνης του χορού της, και αρχαιολάτρη πολυταξιδεμένο που μετέδωσε με τις παραστάσεις του κάτι από το αθάνατο πνεύμα των προγόνων μας.

Μαζί με την αμερικανίδα, αλλά διαπνεόμενη από τα ελληνικά ιδεώδη γυναίκα του, Τανάγρα, χόρεψαν με μεγάλη ανταπόκριση στην Αμερική πρώτα και ύστερα στην Ελλάδα καλεσμένοι από την Ευα Σικελιανού στις Δελφικές Εορτές.

Με τον πρόωρο θάνατο της Τανάγρας τη θέση της πήρε η κόρη του ζεύγους Ξένια, ή Νέα Τανάγρα όπως την αποκάλεσαν, και συνέχισαν μαζί με τον πατέρα της τις χορευτικές παραστάσεις.

Το 1920 ο Βάσος Κανέλλος κάνει τις πρώτες του εμφανίσεις στον "Ίκαρο" και στον περίφημο "Κυμβαλικό Χορό" στο Καρνεγκι Χωλ της Νέας Υόρκης.

Επίσης "Ο Δάφνης και η Ξενέα" που χόρεψε στην επαύλη της Λυδίας Κούνλη Ουώρντ, στο Ροτσεστερ της Νέας Υόρκης, και εκεί συναντήθηκε για πρώτη φορά με την Τανάγρα.

Από το 1925 σαν ζεύγος πια με την Τανάγρα παρουσιάζουν το "Σάτυρος & Νύμφη" στο θέατρο Μπάρκλεϋ της Καλλιφόρνιας. Το ίδιο έργο χόρεψαν το 1930 στο Αρχαίο θέατρο Διονύσου στην Αθήνα.

Το 1927 παίρνουν μέρος στις Δελφικές Εορτές με τον "Ιερό χορό".

1928 και 1930 παρουσίασαν την "Περσεφόνη" στο θέατρο Διονύσου καθώς και τους Διονυσιακούς Χορούς.

1929 "Ιεροί χορού Κνωσσοί" στο Παναθηναϊκό Στάδιο.

1930 "Τριπτόλεμος και Δήμητρα" στις Ελευσίνιες εορτές.

Το 1932 ιδρύουν με άλλους την Εταιρεία Ελληνικού Χοροδράματος.

Από το 1939 και ύστερα συνεχίζει ο Κανέλλος τις εμφανίσεις του με την κόρη του Ξένια ή Νέα Τανάγρα στα έργα.

"Ο Παν και η Νύμφη" στο θέατρο Διονύσου.

"Ειδύλλια του Πανός" Παναρκαδικές γιορτές στο θέατρο Μεγαλούπολης.

"Ύμνος στον Απόλλωνα", "Πυρρρίχειος", "Πομπή της Ηρας" στο θέατρο Αργούς.

"Χοροί Περσεφόνης" "Ο Σπαρτιάτης" "Αιθίς" "Σάτυρος & Νύμφη"

Εκεί που φτάνει μόνον ο Νους κι η ψυχή:

Είπε: "ΓΕΝΝΗΘΗΤΩ ΤΟ ΦΩΣ" κι η πρώτη ηλιαχτίδα έπεσε στον Ελλαδικό χώρο. Έτσι γεννήθηκε η Τέχνη, η φιλοσοφία, η επιστήμη και το πνεύμα γενικά. Και το κακό φυσικά. Όχι όμως αμιγές καλού. Όπως για μιά φωτογραφία χρειάζεται τ'αρνητικό και το θετικό. Και τα πολλά ελατώματα μας, γίνονται συχνά τ'αρνητικά της θετικής μας εικόνας.

Έτσι κι η πίστη μας στις δυό μας θεότητες. Την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, σ'όλες τις επεκτάσεις της, και την ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ, που αργότερα η θρησκεία με την καθιέρωση του βαπτίσματος, την μετενόμασε χριστιανικά στο "Αγαπάτε Αλλήλους".

Δεν έδωσε η Ελλάδα μόνο τις τραγωδίες, που τα διδάγματά τους είναι διαχρονικά, αλλά μέσα από τον διθύραμβο, όπως είναι γνωστό ξεπήδησε το θέατρο και ο Χορός, που μας αφορά άμεσα και πάντοτε θα μας απασχολεί στην αρχαία του πορεία μέχρι τους νεότερους χρόνους.

Εκεί που αρχίζει η όραση:

Το 1927 ξεκίνησε μια προσπάθεια αναβίωσης των Δελφικών Εορτών από τους Αγγελο και ιδίως την Ευα Σικελιανού. Μέσα από τα στελέχη που διάλεξε η Ευα Σικελιανού για την επίτευξη του έργου, ξεχώρησε η κορυφαία των Ωκεανίδων του χορού η ΚΟΥΛΑ ΠΡΑΤΣΙΚΑ στον "Προμηθέα Δεσμώτη", που παρουσιάστηκε στους Δελφούς.

Σπουδασμένη στο Helleraw της Αυστρίας, πρόσθεσε στο πνευματικό της υπόβαθρο κινησιολογικές γνώσεις ως και τη Ρυθμική και μουσική κατάρτιση. Την χαρακτήριζε δε ο ενθουσιασμός και η αγάπη για την Ελλάδα.

Όσες γαλουχηθήκαμε κοντά της είμαστε τυχερές.

Η ίδια δεν υπήρξε χορεύτρια ούτε χορογράφος αλλά είχε ένα χορευτικό δαιμόνιο μέσα της που μ' αυτό ενέπνεε τους συνεργάτες της. Εκτιζε το οικοδόμημα των παραστάσεων με έμπνευση και ευαισθησία.

Το 1936 έγινε για πρώτη φορά η τελετή του ανάματος της Ολυμπιακής Φλόγας με την Πράτσια και την Αλέκα Κατσέλη. Η γιορτή είχε ιερατική μορφή.

Το 1938 η Πράτσικα έχει οργανώσει την επαγγελματική της ομάδα και παρουσιάζει στο θέατρο Ηρώδου Αττικού τρεις χορευτικές σουίτες με χλαμύδες εμπνευσμένες από την αρχαία Ελλάδα. Η χορογραφία Πράτσικα, Ραλού Μάνου. Μουσική Gluck - Telemann. Χορικά Στρατή Μυριβήλη.

(Επιλογή αποσπασμάτων των Χορικών)

Η επόμενη παράσταση με χαρακτήρα αρχαϊκό ήταν " ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ" 1939 οργανωμένη από την περιηγητική λέσχη του Μαραθώνα για τα 10 χρόνια του φράγματος. Την παράσταση παρακολούθησε τέτοιο πλήθος κόσμου, που ακόμα και στα γύρω δέντρα ήταν σκαρφαλωμένοι τολμηροί θεατές. Την παράσταση τίμησαν το τότε διαδοχικό ζεύγος Παύλου και Φρειδερίκης, ο τότε πρωθυπουργός Μεταξάς και πολλοί επίσημοι.

Η παράσταση άρχιζε με το Χορικό του Στρ. Μυριβήλη "ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ":

.....
Κι όταν η γόνιμη βροχή
τα σπέρματα της άνοιξης ξυπνούσε
μέσα στη βουερή της προσευχή
εσένανε υμνούσε

Κι άνοιξε χίλια στόματα η πλάση
νερό να πιεί, να πιεί να ξεδιψάσει

Η χορογραφία ήταν των κ. ΠΡΑΤΣΙΚΑ - ΡΩΜΑΝΟΥ. Παλιά μουσική σε επιμέλεια Θρασ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ, κοστούμια χλαμύδες Αλέκα Διαμαντοπούλου. Υδρίες Φρόσω Ευθυμιάδη που κρατούσαμε στο κεφάλι στην πομπή με το κλείσιμο της παράστασης. Μεσολάβησε ο πόλεμος 40-45 η κατοχή και η σιωπή...

Οχι απόλυτη βέβαια. Η Αγάπη Ευαγγελίδη από ρεσιτάλ χορού στο θέατρο Κεντρικό 1944, 3 μορφές. Θρήνος εμπνευση από αρχαία επιτύμβια πλάκα. Μουσική Chopin (πρελούδιο)

Δρυιάδα Μουσική Peturek
Σιβύλλα " Παλάντιου
Κοστούμια Αντ. Φωκάς
Χορογραφία Α. Ευαγγελίδη

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ στο ΣΟΥΝΙΟ 1945

Το πρώτο άναμα της Ολυμπιακής φλόγας, για τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες μετά τον πόλεμο, δεν έγινε στην Ολυμπία. Ανησυχούσαν οι αρχές για το ενδεχόμενο δυστυχημάτων, από ξεχασμένες νάρκες.

Ετοι η τελετή έγινε στο Σούνιο, με κινηματογραφικό συγκρότημα της Arthur Rank, της Αγγλικής Τηλεόρασης. Είμασταν εκεί από της πρώτες πρωινές ώρες, για να μελετήσουμε τον χώρο και την διαδρομή. Μετά έγινε πρόβα, με τις χλαμύδες και τα κλαδιά.

Η πρώτη ενόχληση, που μας έδωσαν κατά την διαδρομή, τα πετραδάκια που τρύπωναν ανάμεσα στα σανδάλια μας, ήταν το λιγότερο. Μετά όμως από το πρόχειρο φαγητό που μας έφεραν, άρχισε ένας κοιλόπονος, σ'έναν ένα στην αρχή, ομαδικότερος στην συνέχεια, και μετά γενικεύτηκε. Το θέαμα ήταν Αριστοφανικό. Ασπροντυμένες κυρίες να τρέχουμε αλαφιασμένες προς ..ακατοίκητους θάμνους και καλυμένους χώρους για ν'αποκαλυφθούμε για την λύτρωση. Οι στίχοι του Σολωμού άλλαξαν: "Ασπροντύματα κλάμα και κρότοι". Ευτυχώς οι οπερατέρς της Arthur Rank, δεν ήσαν εκεί, αλλιώς θα έσπευδαν πρόθυμα ν'αποθανάτισουν τα δρώμενα. Είναι βέβαιο πως δεν θάχαναν μια τέτοια ευκαιρία.

"Λάβδανο" φώναξε η Πράτσικα. Ετρεξε ο Γαζής, ο πρώην σύζυγος της Ζουζούς Νικολούδη, και μας έφερε το θαυματουργό λάβδανο. Και ο Λεωνίδας Ντεπιάν, μαθητής τότε στην σχολή, να γυρνά με το μπουκάλι κι ένα κουτάλι της σούπας στο χέρι και να ποτίζει τις άμοιρες Ιέρειες!!

Κι όμως το γύρισμα έγινε με μεγάλη επιτυχία, κι η φλόγα έφτασε στον προορισμό της. Τέλος καλό, όλα καλά.

Το 1947 η Αιγυπτιακή Πρεσβεία στην Αθήνα, ανάθεσε στην κ. Πράτσικα να παρουσιάσει μια χορευτική σύνθεση στα πλαίσια ενός γενικότερου καλλιτεχνικού προγράμματος, σε μιά μεγάλη δεξίωση τους, και με την παρουσία του τότε βασιλέως της Ελλάδας, Γεωργίου, και μέλη της κυβερνήσεως.

Παλλόμενη πως πάντα η Πράτσικα, από το αρχαίο πνεύμα, παρουσίασε σε μουσική Debussy : το "OPERA ΤΟΥ ΓΛΥΠΤΗ". Εμπνευσμένη από τον μύθο του Πυγμαλίωνα, αναφέρεται σ'ένα γλύπτη, που ονειρεύεται πως χορεύει με τ'αγάλματα που δημιούργησε και ζωντάνεψαν, της Αρτέμιδος, του Σατύρου και μιάς νύμφης.

Ο γλύπτης η Μαρία Διαμαντίδου-Καπάζη
Τον Σάτυρο η Παλλού Μάνου
Την νύμφη η Μαρία Παναγιωτοπούλου-Χόρς
Την Αρτεμη η Αγάπη Ευαγγελίδη

Οι χορογραφίες έγιναν από τις ίδιες τις χορεύτριες, κάτω από την επίβλεψη της Πράτσικα, σε μουσική Debussy.

Σ'αυτή την δεξίωση κατάλαβα πόσο δύσκολο είναι να κάνεται υπόκλιση, όταν μπροστά σας είναι ένας βασιλιάς, κι εσείς είσθε μέσα σε μιά δανεισμένη τουαλέτα.

Το 1949 στο Ηρώδειο που έχει πλακοστρωθεί η ορχήστρα του και έχει στηθεί μια σωστή σκηνή, η Σχολή παρουσίασε ΑΡΧΑΙΚΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ ή ΑΡΧΑΙΚΑ. Μια εμπνευσμένη παράσταση με λιτότητα και περιεκτικότητα. Δεν θα ξεχάσω όλη την προεργασία που μπεινοβγαίναμε η Πράτσεικα κι εγώ, στην Εθνική βιβλιοθήκη και τα Μουσεία, ψάχνοντας για στοιχεία για τη μελέτη. Η θεία Κούλα μάλιστα όπως την φωνάζανε, κουβαλούσε και μια κουβερτούλα για να σκεπάζουμε τα πόδια μας όταν καθόμαστε για ώρες στην βιβλιοθήκη.

Χορογραφία Πράτσεικα και Αγάπη Ευαγγελίδη
Μουσική Μενελάου Παλάντιου
Χορικά Πινδαρου - Ευριπίδη
Υφαντά Κακία Ηλυσίδη

Κιθάρες, κρόταλα, με σχέδια και επίβλεψη Γ. Κοντολέοντα, ορχήστρα 45 οργάνων διεύθυνση Παλάντιου.

Τα αρχαϊκά επαναλάβαμε στο Ηρώδειο το 1950-1951. Στο αρχαίο θεατράκι στη Ρόδο το 1952 για το Έτος Απόδημου Ελληνισμού. 1952 επίσης στην Επίδαυρο.

Στη χορευτική ομάδα της κ. Πράτσεικα χόρεψαν οι επαγγελματίες

Ανδρεοπούλου Τούλα
Ευαγγελίδη Αγάπη
Ηλιοπούλου Ντόρα
Κατσέλη Αλέκα
Καζάξη Μαρία
Κυνηγού Μαρία
Μάρκου Μάρω
Νικολούδη Ζουζού
Στάγκου Σμάρω
Τσιλιμίγκρα Καίτη
Χορς Μαρία
Χορς Ελένη

Τον ίδιο χρόνο κατά την 1η Δελφιάδα στο Φραϊμπουργκ της Γερμανίας, 1952 στη Βερόνα της Ιταλίας στο αρχαίο ρωμαϊκό θέατρο Teatro Romano.

Ήταν μια γόνιμη χρονιά το 1952.

Η χορογραφία παριείχε Πεπλοφόρες, Ροδοστέφανα, Πυρρίχειο, Παιάνα, ένα εκπληκτικό σόλο που χόρεψε θαυμάσια η Λένα Ζαμπούρα.

Η ΚΟΡΗ ΜΕ ΤΑ ΚΡΟΤΑΛΑ

Η "Κόρη με τα κρόπαλλα", μια μοναδική επιτυχία της Ζουζούς Νικολούδη που έπαιξε τα κρόταλα χορεύοντας με περίσια δεξιότητα και

χάρη. Και η "Σιβύλη" η καλλίτερη δημιουργία της Αγάπης Ευαγγελίδη που παρουσιάστηκε και στην τηλεόραση της Ν Υόρκης C.B.S. το 1953, με την ευκαιρία της παρουσίας του Εθνικού Θεάτρου εκεί, που έδωσε και παραστάσεις του Οιδίποδα Τυράνου και Ηλέκτρας.

Το έργο της Πράτσικα συνέχισαν σαν ολοκληρωμένες ομάδες η Ραλλού Μάνου με το Ελληνικό ΧΟΡΟΔΡΑΜΑ και η Ζουζού Νικολούδη με τα ΧΟΡΙΚΑ.

Επίσης μεμονωμένες προσπάθειες έγιναν και από άλλους καλλιτέχνες πάνω στο Αρχαίο Πνεύμα.

Η Ραλλού Μάνου που κατά τη διάρκεια της κατοχής έκανε το δικό της Σχολείο και την Ομάδα της παρουσίασε το 1950 τον ΜΑΡΣΥΑ, ένα αξιόλογο έργο με τις μορφές του Απόλλωνα, την Αθηνά, τον Μαρούα, τις Νύμφες. Η χορογραφία της Ραλού Μάνου

Μουσική Μ. Χατζηδάκη
Κοστούμια Γ. Τσαρούχη

Το Ελληνικό Χορόδραμα παρουσίασε το 1952 την "ΠΑΝΔΩΡΑ" σε χορογραφία Ρ. Μάνου. Μουσική Αργ. Κουνάδη. Σκηνογραφία Σπ. Βασιλείου, που δόθηκε στους Δελφούς.

Το 1952 επίσης έδωσε τον ΟΡΦΕΑ και ΕΥΡΙΔΙΚΗ χορογραφία Μάνου. Μουσική Μ. Θεοδωράκη. Κοστούμια Γ. Τσαρούχη.

Το 1956 "ΚΟΡΗ" παρμένο από το γνωστό μύθο της Περσεφόνης που την αρπάζει ο Ερεβος και την πάει στον ΑΔΗ. Χορογραφία Ρ. Μάνου-Ντόρα Τσάτσου. Μουσική Ν. Σκαλκώτα. Σκηνικά-Κοστούμια Ν. Εγγονόπουλου.

Το 1958 η Ρ. Μάνου με το χορόδραμα παρουσιάζει τη ΜΗΔΕΙΑ σε μουσική S. Barber, Σκηνικά και Κοστούμια Ν. Νικολάου.

1959 "ΕΙΔΟΘΕΑ" κόρη του Πρωτέα ερωτεύεται τον Μενέλαο που είναι καθυλωμένος και αιχμάλωτος με άλλους έλληνες στο έρημο νησί Φαρος και πείθει τον πατέρα της να τους αφήσει να φύγουν.

Χορογραφία Ντ. Τσάτσου, Μουσική Gluck, Σκηνικά και Κοστούμια Σπ. Βασιλείου.

Το 1959 παρουσιάζει τις ΒΑΚΧΕΣ του Ευρυπίδη Χορογραφία Ρ. Μάνου Μουσική Γ. Σισιλιανού, Σκηνικά Κοστούμια Ν. Νικολάου.

1960 ΙΩΝΙΚΗ ΣΟΥΙΤΑ χωρίς συγκεκριμένο μύθο με μεταφορά ελληνικών μοτίβων.

Χορογραφία Ρ. Καμπαλάδου, Ανδ. Πέρης, Μουσική Μ. Χατζηδάκη, Κοστούμια Ν. Νικολάου.

1961 "ΘΗΣΕΑΣ" Χορογραφία Ρ. Μάνου Μουσική Eliot Karter, Σκηνικά Κοστούμια Αλ. Μυλωνά.

Φυσικά το Ελληνικό Χορόδραμα όπως και η Κούλα Πράτοικα έδωσαν και άλλες παραστάσεις αλλά εδώ γίνεται αναφορά μόνο σε θέματα Αρχαίας Ελλάδας.

Στο χορόδραμα χόρεψαν οι επαγγελματίες

Γιαννιώτου Ρίτσα
Γριμάνης Αγγελος
Γεωργαλά Μαρ.
Ευαγγελίδη Αγάπη
Εμιρζάς Γιώργος
Κατσέλη Αλέκα
Κοσκινίδου Αθηνά
Καμπλάδου Ρένα
Καπράλου Ευαγγελία
Μασουρίδου Ράνια
Μέτσης Γιάννης
Μπερδέ Λιλή
Μοραγιέμου Βούλα
Μαλτέζος Τάσος
Μελετοπούλου Λία
Μαρτζουβάνη Ναταλία
Νομικός Σωτήρης
Οικονόμου Τζούλια
Παυλή Καίτη
Πέρης Ανδρέας
Σαργάς Ροβέρτος
Σειληνός Βαγγέλης
Συρίγγου Τζένη
Τσάτσου Ντόρα
Τσουκαλά Ελένη
Χριστοφορίδου Κέλλυ
Χριστοδουλοπούλου Βίκη
και άλλοι.

Η Ζουζού Νικολούδη οργάνωσε μια ομάδα από τις επαγγελματίες για τα "ΧΟΡΙΚΑ". Έδωσε θαυμάσια εργασία τόσο σε παραστάσεις στην Ελλάδα όσο και στο Εξωτερικό. Ταλαντούχα χορογράφος και μουσικός συνέχισε επάξια με τον δικό της τρόπο τον δρόμο της με μοναδική έμπνευση την αρχαιότητα.

Το 1960 έδωσε μόνη της ένα ρεσιτάλ στο Ελληνικό Φεστιβάλ Αρχαίων χορών, τον "ΑΡΧΑΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ" για τα 30 χρόνια της Πράτσικα, Μουσική Παλάντιου, Κοστούμια Γ. Τσαρούχη-Μ. Γαζή. Το 1961 έδωσε ΑΡΧΑΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ στο Βερολίνο, Βρυξέλλες, Χάγη και Κοπεγχάγη με τη συνεργασία των Ράνια Μασουρίδη, Γιαννίκου και Σ. Νομικού.

Το 1965 με την ομάδα Πράτσικα και για την εκατονταετηρίδα του Jacques Dalcroze στη Γενεύη έδωσαν αρχαίους χορούς. Μεσολάβησαν χορογραφίες αρχαίων δραμάτων με θίασο Κουν "Θέατρο ΤΕΧΝΗΣ στο εξωτερικό.

Το 1988 έδωσε με συνεργάτες στο θέατρο Λυκαβητού τον ΑΓΑΜΕΜΝΩΝΑ, αποσπάσματα από το Γ. Στάσιμο, Α' Επεισόδιο στο αρχαίο κείμενο. ΧΟΗΦΟΡΟΙ του Αισχύλου, αποσπάσματα από την Πάροδο και το Α' Επεισόδιο και "ΜΟΡΦΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΥΘΟ ΤΩΝ ΑΤΡΕΙΔΩΝ" και "ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ" του Αισχύλου, σε μουσική Θ. Αντωνίου.

Επίσης τους ΙΧΝΕΥΤΕΣ του Σοφοκλή και αποσπάσματα από τις Βάκχες του Ευριπίδη σε μουσική Γ. Κουρουπού, κοστούμια Γ. Μεντζίκωφ και Μ. Γαζή.

Μάσκες, καπέλλα Γκύ Ματίς

Καλλιτεχνικά στελέχη Λ. Αγουρσαρίδου, Β. Ανδρεαδάκη, Β. Βαλάνου, Μ. Δημητριάδου, Α. Ιγνατίου, Μ. Καρέτα, Ε. Ματέυ, Λ. Κωνσταντίνου, Κ. Σαρροπούλου, Α. Στεφάνου, Ν. Αναστασόπουλος, Φ. Ανδρεάδης, Α. Γιώτης, Δ. Κόκκινος, Η. Κοντής, Β. Μυριανθόπουλος, Κ. Πετρίδης, Π. Πετράκης, Β. Τζουτζουράκος, Γ. Ψυχογιός.

Χόρεψαν Ζ. Νικολούδη, Λ. Ζαμπούρα, Κ. Τσιλιμίγκρα.

Μια άλλη ταλαντούχα διπλωματούχος της Πράτσικα η Λένα Ζαμπούρα έδωσε στη βραδυά χορού της Μαρίας Χορς το 1961 εμπνευσμένη από την Οδύσσεια του Ομήρου 2 μορφές τις ΚΙΡΚΗ και ΚΑΛΥΨΩ, σε μουσική Debussy, κοστούμια Γ. Τσαρούχη Μάσκα Κίρκης Προκοπίου.

Το 1970 στις εκδηλώσεις της Διεθνούς Εταιρείας Ομηρικών Σπουδών, παρουσίασε τον ΧΟΡΟ ΤΗΣ ΝΑΥΣΙΚΑΣ.

Μουσική Δ. Δραγατάκη

Σκηνικά Κοστούμια Ν. Απέργη

Χόρεψαν: Εριεττα Καλονά, Τάσος Μαλτέζος, Μ. Τσούττη, Anne Marie Negrini, Ντ. Ευθυμίου, Ζ. Πούλου, Α. Λυττα, Τ. Μητροφάνη, Μ. Τζούνη, Α. Βαμβακερίδου, Μ. Ζαμπούρα.

Εργάστηκε επίσης το 1978 στις κωμωδίες "ΠΛΟΥΤΟΣ", "ΕΙΡΗΝΗ", του Αριστοφάνη στο Θέατρο Πειραιά, καθώς και σε τραγωδίες στην Αυστραλία.

Η Ρένα Καμπαλάδου αξιόλογο στέλεχος του χοροδράματος της Ρ. Μάνου όταν άνοιξε τα δικά της φτερά και έκανε την Σχολή της δημιουργήσε και αυτή ορισμένα μπαλέτα όλα σε δικές της χορογραφίες εμπνευσμένα από την Αρχαία Ελλάδα.

Το 1965 παρουσίασε στο Βεάκειο 2 μορφές, την ΗΛΕΚΤΡΑ και ΑΝΤΙΓΟΝΗ σε μουσική Μ. Θεοδωράκη για την Ηλέκτρα και Θ. Αντωνίου για την Αντιγόνη. Χόρεψαν πρώτους ρόλους:

Ρένα Καμπαλάδου
Τ. Παλλίδη
Αλ. Μπερτόλη
Γ. Εμιρζάς
Τ. Μαλτέζος
και η ομάδα

Σκηνικά και Κοστούμια Γ. Τσαρούχη, Νικολάου, Σ. Βασιλείου.

Το 1983 η Καμπαλάδου παρουσίασε στον Λυκαβηττό την ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ σε μουσική Γ. Τσαγκάρη. Σκηνικά και Κοστούμια Αλίκη Παπαζαχαρίου. Χόρεψαν:

ρ. Καμπαλάδου
Α. Καραμήτσου
Δημ. Φούκας
Γ. Ελκιν

Το 1992 έδωσε στο Παλλάς τις ΒΑΚΧΕΣ σε μουσική Χρ. Λεοντή. Σκηνικά και Κοστούμια Κλουβάτου, στους πρώτους ρόλους:

Ειρ. Θεοδωρακάκου
Νικ. Γκαμπριέλ,
Δημ. Φούκα
και η ομάδα.

Οι Βάκχες στάλθηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού περιοδεία στη Β. Ελλάδα.

Ο Γιάννης Μέτσης ένα από τα βασικά δημιουργικά στοιχεία του τόπου μας δημιούργησε το ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΠΑΛΕΤΟ και μας έδωσε θαυμάσια δείγματα της δουλειάς του από τις εμπνεύσεις του αναφορικά με την αρχαιότητα. Το 1971 έδωσε στο ΡΕΕ την ΑΝΤΙΓΟΝΗ, μουσική Carlos Chapel, κοστούμια σκηνικά Λ. Ζαίμη, σενάριο - φωτισμοί Ανδρέας Ρικάκης.

Χόρεψαν: Π. Μελά
Γ. Καρελά
Β. Μαραγκοπούλου
Ελ. Μπουρδουχάκη
Β. Ηρακλείδης
και η ομάδα

1975 με το ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ του μπαλέτο που ονόμασε Μπαλέτο Αθηνών έδωσε στα πλαίσια του Φεστιβάλ στον Πειραιά την ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΑΤΡΕΙΔΩΝ

Μουσική Δ. Μαραγκόπουλος
Σκηνικά Κοστούμια Λ. Ζαίμη
Σενάριο Φωτισμοί Α. Ρικάκης
Χόρεψαν Γ. Μέτσης
Γ. Καρελά
Π. Μελά
Ρ. Παπαδημητρίου
Μπ. Μπερτουμή
Κ. Τρύπου
Ρ. Κούβαρη
Αλ. Ραγκούση
Τ. Λειβάδης
Αν. Βιτώρος
Χ. Καραμπέλλας
και η ομάδα.

1975 πάλι στο Βεάκειο Πειραιώς παρουσίασε το ντουέτο "ΔΑΦΝΙΣ ΚΑΙ ΧΛΟΗ" σε μουσική Μ. Ravel, κοστούμια Λ. Ζαίμη. Τους ρόλους χόρεψαν Αν. Βιτώρος και Ρ. Παπαδημητρίου.

1982 για το Φεστιβάλ Αθηνών στο Ηρώδειο με το Μπαλέτο Αθηνών παρουσίασε τις "ΒΑΚΧΕΣ".

Μουσική Θ. Αντωνίου

Κοστούμια Λ. Ζαίμη

Σενάριο φωτισμοί Α. Ρικάκης

Στους κύριους ρόλους Γ. Μέτσης

P. Παπαδημητρίου - P. Κάμερ

και η ομάδα Ε. Μπουρδουχάκη

Κ. Θέμελης

Ann Reid

Con. Bukes

Nicolat Gabriel

("ΣΑΠΦΩ" στον Λυκαβητό ; ; ;)

Η Λία Μελετοπούλου, διπλωματούχος της Σχολής Π. Ματέυ και με ευρύτερες χορευτικές σπουδές στις Η.Π.Α., εμπνεύστηκε και αυτή από τις αστείρευτες πηγές της Αρχαίας Ελλάδας. Εδωσε το 1989 στο Κρατικό Θέατρο Β. Ελλάδος για το χοροθέατρο της Θεσσαλονίκης την ΚΛΥΤΕΜΝΗΣΤΡΑ.

Χορογραφία: Λία Μελετοπούλου

Μουσική από επιλογές μεγάλων συνθετών.

Σκηνικά Κοστούμια Κ. Κοπανίτσα

Χόρεψαν Ελ. Γκασούκα, Μπ. Βυτινάρου, Κ. Πετρίδης, Ο. Granot.

Ηθοποιοί Κ.Θ.Β.Ε. Θ. Αστερίδης

1990 Η Λ. Μελετοπούλου χορογραφεί για το το Φεστιβάλ Χορού Ινδιών την ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Σόλο Μ. Μάντακα σε συνοδεία φυσικών ήχων.

Επίσης το ΡΙΓΚ ο ΜΥΘΟΣ του ΣΙΣΥΦΟΥ.

Μουσική Ελ. Καράνδρου

Φωτισμοί T. Stone

Σόλο Δ. Παπαιωάννου.

1991 στην Αίγυπτο στα πλαίσια των Καβαφείων στην Όπερα του Καίρου παρουσιάζει τη ΜΗΔΕΙΑ με την Ελ. Γκασούκα.

Μουσική Ν. Κυπουργός
Φωτισμοί Τ. Stone

1992 στο ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

Δίνονται επαναλήψεις των μπαλέτων αυτή τη φορά με σολίστ την Π. Σταματοπούλου.

Επιπλέον το χορόδραμα "ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ" στον ρόλο της Πηνελόπης, η Ν. Ζούκα.

Μουσική από τραγούδια του 1950
Κοστούμια αντικείμενα Κ. Κοπανίτσα

1994 Επίσης "Αντιγόνη" (; ; ; ; ;)

Ενας άλλος ταλαντούχος χορογράφος ο Χάρης Μανταφούνης έδωσε και αυτός το στίγμα του μέσα από

1990 "ΚΛΥΤΕΜΝΗΣΤΡΑ"

Μουσική Στ. Κορκολής

Κοστούμια Γ. Πάτσας

Φωτισμός Ζ. Καλογερόπουλος

χόρεψαν Yvonne Ribar

Χ. Παπίδης

Μ. Ναλμπάντης

Ζ. Πανερίτη

Ο Δημήτρης Παπαιωάννου ένας δημιουργικός και αξιόλογος νέος καλλιτέχνης, που ξεκίνησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών σαν ζωγράφος και σχεδιαστής κόμικς και συνέχισε χορευτικές σπουδές στην Ελλάδα και εξωτερικό έδωσε και αυτός την έμπνευση του μέσα από την αρχαία μας παράδοση.

Το 1991 ο Δημήτρης Παπαιωάννου, στα πλαίσια της παράστασης "ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ" μ'εμφανίσει στην Αθήνα, Ισπανία και Ιταλία έδωσε το ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΑΡΚΙΣΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΧΟΥΣ.

Χορογραφία και κοστούμια Δ. Παπαιωάννου. Μουσική Ν. Αλεξίου. Τραγούδι Π. Ζαχαριάδη. Το ντουέτο χόρεψαν Β. Παπαδάκης-Π. Ζαχαριάδης.

1992 στα πλαίσια παράστασης "Δυό Φεγγάρια" στο κτήριο καλλιτεχνών της 3ης Σεπτεμβρίου, δόθηκε η "ΣΑΠΦΩ"

Μουσική Γ. Κουμεντάκης που μελοποίησε πάνω στα ποιήματα της Σαπφώς.

Σκηνικά-κοστούμια Δ. Παπαιωάννου

Τραγούδια Α. Χριστοφέλης

Χόρεψαν Γ. Καρελά

Στ. Ζαλμάς

Γ. Παπανικολάου

Στ. Σιάμου

Το 1993 έδωσε σαν ελληνική παρουσία στην Αμβέρσα ως πολιτιστικής πρωτεύουσας της χρονιάς σε δική του χορογραφία φωτισμό και κοστούμια την ΜΗΔΕΙΑ.

Χόρεψαν Δ. Παπαιωάννου

Αγγελική Στελλάτου

Μιχάλης Ναλμπάντης

Ελ. Τοπαλίδου

Γρ. Λαγός

και η ομάδα

Γράφει η Ζουζού Νικολαΐδη

Όταν μου ζητούν να γράψω για το χορό δυσκολεύομαι. Γιατί δεν είναι εύκολο να εκφραστεί με λόγια η πολυσύνθετη αυτή τέχνη.

Βίωμα παρα πολύ βαθύ, ένα είδος έκστασης, μια ανάγκη ζωής είναι ο χορός.

Από μικρή το όνειρο μου ήταν να γίνω χορεύτρια. Είχα την μεγάλη τύχη να βρεθώ από 10 χρονών παιδί στα χέρια της Κούλας Πράτσεικα.

Κούλα Πράτσεικα

Κορυφαία του χορού στον Προμηθέα Δεσμώτη, κοντά στο ζεύγος Σικελιανού, είχε η Κούλα την πρώτη της μεγάλη εμπειρία με τη παράδοση μας, έως τη σημερινή ζωντανή Ελλάδα. Το βίωμα αυτό των Δελφών έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην σταδιοδρομία της. (Δελφικές Γιορτές 1927).

Μετά σπούδασε τρία χρόνια στο Λάξενμπουργκ κοντά στη Βιέννη και γύρισε πίσω με δύο διπλώματα και γεμάτη όνειρα για το χορό.

"Θέλω, έλεγε, ν' αναβάσω το επίπεδο του χορού στον τόπο μου και να τον κάμω ισότιμο με τις άλλες Καλές Τέχνες".

Κοντά της έζησα και έμαθα πολλά. Εκτός από την αγάπη της για τη Τέχνη και την Ελλάδα μας δίδαξε κι ένα τρόπο ζωής.

Σκληρή στον εαυτό της και τους άλλους, χωρίς ποτέ κανένα συμβιβασμό στην ποιότητα, αλλά και πολύ τρυφερή παρουσία σε κάθε στιγμή ανάγκης μας, μάς μετέδωσε την αγάπη για ότι ωραίο και αληθινό.

Η Σχολή της έγινε μια κυψέλη δουλειάς και χαράς, ένα πνευματικό κέντρο, όπου συγκεντρωνόταν όλη η πνευματική γενιά του 1930 : Σίμων Καράς, Άγγελος Σικελιανός, Αγγελική Χατζημιχάλη, Παντελής Πρεβελάκης, Ηλίας Βενέζης, Στρατής Μυριβίλης, Κατερίνα Κακούρη, Γιάννης Μηλιάδης, Μενέλαος Παλλάντος, Γιάννης Τσαρούχης, Μαρίκα Βελουδίου και τόσοι άλλοι...

Μεγάλη παιδαγωγός, πίστευε πως είναι απαραίτητο να είναι ο χορευτής ένας πνευματικός άνθρωπος με βαθιά μουσική καλλιέργεια.

Εκτός από τον τομέα της εκπαίδευσης, είχε η Πράτσεικα και ένα αλάνθαστο καλλιτεχνικό ένστικτο και έκανε πολλές παραστάσεις στην Αθήνα, που ήταν η κάθε μια τους το καλλιτεχνικό γεγονός της χρονιάς.

Μία ανεπανάληπτη παράσταση, ίσως η καλύτερη της, που την δημιούργησε με την Αγάπη Ευαγγελίδη, ήταν τα "Αρχαϊκά". Μουσική έγραψε ο Νικόλαος Παγγάλιος και τα θαυμάσια υφαντά κοστούμια ήταν της Κάκκας Ηλιάδη.

Τα "Αρχαϊκά" δόθηκαν στο Ηρώδειο το 1949 και σε πόλεις της επαρχίας και της Ευρώπης.

Αντιγράφω μερικές σκέψεις της που έκαμε όταν προετοίμαζε αυτή την παράσταση.

"Το πλησίασμα της Αρχαίας Ελλάδας στο χορευτικό πεδίο, είναι βαρύ και δύσκολο. Με δέος και σεβασμό στέκομαι μπρός σε αυτό που λέγεται "Ελληνική ορχηστική", και συλλογίζομαι πως να το πλησιάσω, πως να συλλάβω τον μυστικό πυρήνα, που γύρω του πλέκεται η ορχηστική τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας. Δεν θέλω να ζωντανεψω κάτι που ίσως έχει πεθάνει ή κάτι που να θυμίζει την εξορία της πλαστικής μέσα στα μουσεία".

"Ζωντανή Τέχνη είναι ο Χορός, πανανθρώπινη και αιώνια. Τέχνη με οδηγό το θρησκευτικό αίσθημα, οργανό της το ανθρώπινο σώμα, πρωταρχικό και αιώνιο στοιχείο τον Ρυθμό που καθημερινά ζούμε".

"Αν σωστά τον ερμηνεύσω, τότε οι θεοί, μικροί και μεγάλοι θα προβάλλουν μόνοι τους, οργανικά. Τότε το κοινό θα βρή στο θέαμα που θα του προσφέρω απήχηση από αυτό που κρύβεται μέσα στη ψυχή του. Τότε θα πλησιάσω με το σωστό πνεύμα την αρχαία ορχηστική δηλαδή: Την έκφραση και την ένωση από το θείο και το ανθρώπινο στοιχείο, με την κίνηση, με τον ήχο, με το λόγο με το ρυθμό".

Η τεράστια ψυχική ακτινοβολία της Κούλας Πράτσια μαζί με την αγάπη της για την Ελλάδα, έβαλαν την σφραγίδα τους σε όλους εμάς, που είχαμε την τύχη να βρεθούμε κοντά σε αυτή τη μεγάλη Ελληνίδα.

Ετσι και εγώ άρχισα τη σταδιοδρομία μου χορεύοντας σε ατομικά ρεσιτάλ. Τότε ήθελα μόνο να χορεύω. Δεν με ενδιέφερε ούτε η χορογραφία ούτε η διδασκαλία. Χόρευα τη μουσική, που και αυτή τη λάτρευα, ερμηνεύοντας με το χορό μου έργα της αναγέννησης και Μπαρόκ, κύκλους με *Lieder Schubert - Schumann* κ.λ.π.

Μετά ήρθε η μεγάλη εμπειρία με το χορό της Τραγωδίας. Συνεργάστικα χορογραφικά με το Εθνικό Θέατρο, το Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν, την Ελληνική Σκηνή της Άννας Συνοδινού, το Θέατρο Ελσας Βεργή και Μάνου Κατράκη.

Ο ρ υ λ θ ε ς

Θα σταθώ για λίγο στους "Ορνιθες" του Αριστοφάνη με το Θέταρο Τέχνης. Ήταν ίσως η πιο ευτυχισμένη συνεργασία μου με το Θέατρο.

Συνεργάτες τρεις πολύ μεγάλοι: Μάνος Χατζιδάκης, Γιάννης Τσαρούχης, Κάρολος Κουν, που κοντά τους έμαθα πάρα πολλά. Η παράσταση βρα-βεύτηκε στο θέατρο των Εθνών στο Παρίσι 1961 και μετά παρουσιάσ-τηκε σε πολλές χώρες, πάντα με θριαμβευτική επιτυχία.

Όσο ανεκάλυπτα τη δύναμη που έχει ο αρχαίος χορός, όπου οι ίδιοι άνθρωποι μιλούν, τραγουδούν και χορεύουν τόσο ενθουσιαζόμουν.

Θυμόμουν τα λόγια της Πράτσεικα : "Η θαυμαστή ένωση του λόγου, της μουσικής και της κίνησης αποτελεί το μεγαλείο του χορού της Τραγωδίας".

Πως όμως να επιτευχθεί αυτή η θαυμαστή ένωση των τριών στοιχείων χωρίς τη συνεργασία των παραγόντων της παραστάσεως που σπάνια συνεργάζονται ; Πως να προετοιμάσω ανθρώπους στα τόσο στενά χρονικά όρια της προετοιμασίας και να τους κάνω ικανούς να εκφράζονται με το σώμα τους με τη λιτότητα που απαιτεί ο αρχαίος χορός; Όπως όλοι ξέρουμε, όσο πιο λίγη είναι η κίνηση, τόσο πιο δύσκολη η παρουσία στη σκηνή.

Κίνηση λοιπόν μέσα στην ακινησία. Αίσθηση του σώματος και του χώρου. Όλη η απέραντη κλίμακα της δυναμικής του σώματος και της έκφρασης, που δυστυχώς τόσο λίγο διδάσκονται στα χορευτικά σχολεία και στις δραματικές σχολές. Πιστεύω πως το φραζάρισμα στην κίνηση, όπως και στη μουσική και οι ανεπαίσθητες αυξομειώσεις δύναμης είναι που κάνουν το χορό να είναι Τέχνη και όχι απλώς Τεχνική!

Η Ο μ έ δ α "Χ Ο Ρ Ι Κ Α"

Πως όμως να διδαχθούν αυτά και άλλα πολλά μέσα στους 2 ή 3 μήνες, όταν χρειάζονται χρόνια για να γίνουν σωματικό βίωμα. Υστερα, πως είναι δυνατόν να μετρήσουν σωστά και να ερμηνεύσουν τους πολύπλοκους Ελληνικούς ρυθμούς οι ηθοποιοί, όταν δεν έχουν καθόλου ή σχεδόν καθόλου μουσικές γνώσεις;

Κάθε φορά που άρχιζα μια νέα συνεργασία, βρισκόμουν στο ίδιο αδιέξοδο, έως ότου αποφάσιζα πως μόνο μια λύση υπάρχει για να φτάσω στο επίπεδο που ονειρευόμουν: Να φτιάξω μια δική μου ομάδα που να αποτελείται από ένα γυναικείο και ένα ανδρικό χορό και να τους εκπαιδεύουν παράλληλα στο λόγο, στη μουσική, στη κίνηση ώστε να έχουν τα εφόδια που χρειάζονται για να ανταπεξέλθουν στο δύσκολο τριπλό ρόλο του ηθοποιού- χορευτή- τραγουδιστή.

Ετσι δημιουργήθηκε η ομάδα μου "ΧΟΡΙΚΑ" με στόχο την έρευνα πάνω στα προβλήματα του χορού στο αρχαίο δράμα.

Πρώτοι μου συνεργάτες ο Νικηφόρος Ρώτας και η Ολγα Τουρνάκη, με τους οποίους βάλαμε τις βάσεις αυτού του έργου.

Όταν ετοιμάστηκε η ομάδα αρχίσαμε περιοδείες στην Ευρώπη, Βόρειο και Νότιο Αμερική, ΗΠΑ (κυρίως στα θέατρα των Πανεπιστημίων) Μεξικό, Ιαπωνία. Η επιτυχία των χορικών ήταν παντού πολύ μεγάλη. Παραθέτω μερικές κριτικές από τον Διεθνή Τύπο.

Αποσπάσματα μερικών Κριτικών

THE NEW YORK TIMES- 17 MAY 1968

Ένα καταπληκτικού μεγέθους στυλιζάρισμα και έκφραση κίνησης.

LOS ANGELES TIMES- 20 MAY 1968

Ένα συναρπαστικό βράδυ με μεγάλη εκφραστική φαντασία

OAKLAND TRIBUNE- 24 MAY 1968

Ένα μοναδικό πρόγραμμα. Μια εμπνευσμένη εργασία που κρατά το αρχαίο πνεύμα και το αποδίδει με σύγχρονα μέσα.

BERKELEY DAILY GAZETTE- 20 MAY 1968

Ένα καταπληκτικό οπτικό-ακουστικό θέαμα

THE MAINICHI DAILY NEWS- 5 JUNE 1968

Στην σκηνή του TOSHI CENTER, τα "Χορικά" ομάδα χορευτών-ηθοποιών από την Ελλάδα, προσφεραν ένα επιβλητικό, γοητευτικό και σημαντικό θέαμα, μια τεραστίως σημασίας υπηρεσία στον σύγχρονο θεατή.

JOURNAL DE RENNES 22-5-69

Η Ελλάς δεν μπορούσε να μας χαρίσει τίποτε πιο πολύτιμο σήμερα, από αυτήν την σύγχρονη προσφορά των αθανάτων θεμάτων του αρχαίου θεάτρου της. Μια καλλιτεχνική διάσταση πολύ μεγάλης κλάσης.

LA SUISSE 17-5-69

Ένα βράδυ σπάνιο, ένα θέαμα ποιότητας εντελώς στη γραμμή των σύγχρονων ερευνών, ένα θέαμα που πρέπει ο καθένας να δει. Υπάρχουν εκεί για τους νέους δημιουργούς μας ιδέες, παραδείγματα που δεν θα έπρεπε να αγνοηθούν.

LA TRIBUNE DE GENEVE 17-5-69

Θαυμάσιο θέαμα, αγνότητας και λιτότης ερμηνείας, ακρίβεια σκηνοθεσίας, θέαμα σπανίας ποιότητας.

SAN FRANCISCO CALIFORNIA CHRONICLE 17-11-71

Εξαιρετοι Έλληνες Χορευτές... Για το συγκρότημα της Κας Νικολούδη ο όρος "εξαιρετο" δεν είναι αρκετός. Χορογραφία, χορός, φωτισμός, σκηνοθεσία, είναι συνδυασμένα εις μίαν ενότητα έκφρασης, έργο μιάς εξαιρετικά προικισμένης καλλιτέχνης.

THE TORONTO STAR 30-11-71

Συγκρότημα από την Ελλάδα που ξεπερνά κάθε προσδοκία. Σε όσους πιστεύουν ότι ο 20ος αιών είναι ο αιώνας της πολλαπλής εκφράσης, αυτό που συνέβη χτές εις το BURTON AUDITORIUM του Πανεπιστημίου YORK πρέπει να θεωρηθεί ως αποκάλυψη.

TA NEA 30-9-88

"Γόνιμες προτάσεις"

Ενδιαφέροντες ρυθμούς, όμορφες φόρμες, σημαίνουσες πράξεις με λιτά και καθαρά περιγράμματα. Οι φόρμες είναι ερεθιστικά δόκιμες. Οι λύσεις του Αντωνίου και του Κουρουπού εύφορες. Δουλειά παιδεμένη και παιδεύουσα.

Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 17-7-88

"Διεθνείς παραστάσεις στην τέταρτη συνάντηση των Δελφών" Το εκφραστικό δείγμα της κ. Νικολούδη από την αισχύλεια "Ορέστεια", (μουσική θ. Αντωνίου), ξεπερνώντας τα χορογραφικά όρια, ήταν μια πρόταση για σχήμα σκηνοθεσίας πάνω στο πρωτότυπο αρχαίο κείμενο.

ΤΑΣΟΣ ΛΙΓΝΑΔΗΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 14-8-88

"ΧΟΡΙΚΑ", η ανάσταση μιας υψηλής αισθητικής".

Και ποιος θα μπορούσε να καυχηθεί ότι όρθωσε ποτέ τους γέροντες στον "Αγαμέμνονα" του Αισχύλου με την αδρή επισημότητα που τους προσέδωσε η Ζουζού; ... το κοινό μαγεύτηκε από την παράσταση με την υψηλή της, πράγματι ποιότητα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΚΑΚΗΣ

Η ΑΥΓΗ 1-9-88

Διαυγέστατη εικόνα του τραγικού πάθους, με πρωτότυπες λύσεις.

ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΠΟΛΕΝΑΚΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Η θαυμαστή δομή και η δραματική ενάργεια του έργου, αναδύθηκαν συγκλονιστικά μέσα από το πλέγμα κίνησης και στατικότητας που τόσο συγκροτημένα παράθεσε η χορογράφος....πόσο σημαντικό το έργο της ...και πόσο πολύτιμη κι απαραίτητη η αρχειοθέτηση του.

Μίρκα Δ.σφ.

Με τα "ΧΟΡΙΚΑ" δουλέψαμε 8 χρόνια. Μετά, παρ'όλο που η ομάδα είχε φτάσει σε ζηλευτό επίπεδο, αναγκάστηκα με μεγάλη μου λύπη, να την διαλύσω, διότι το οικονομικό βάρος ήταν δυσβάσταχτο για ιδιωτικούς ώμους.

Η βοήθεια της πολιτείας υπήρξε ελάχιστη έως ανύπαρκτη.

Πριν διαλύσω την ομάδα έγινε πρόταση από τον αείμνηστο Γιάννη Θεοδωρακόπουλο, που ήταν πρόεδρος μας στα "Χορικά", να τα αναλάβει το Εθνικό θέατρο. Ήταν μια ομάδα έτοιμη, κατάλληλα εκπαιδευμένη, δοκιμασμένη στον διεθνή χώρο, με ετοιμο ρεπερτόριο που θα μπορούσε, στα πλαίσια του Εθνικού θεάτρου, να αντιμετωπίσει διάφορες ανάγκες, όπως π.χ. τον χειμερινό τουρισμό. Η απάντηση από το Εθνικό ήρθε αρνητική.

Στην Ελλάδα ότι καλό χτίζεται από κάποιον "τρελλό", το γκρεμίζουμε ή το αφήνουμε να γκρεμιστεί!

Τα χρόνια πέρασαν. Βλέπω με ευγνωμοσύνη τη ζωή πίσω μου. Ήταν πλούσια και η δουλειά μου που ήταν και η ζωή μου, μου έδωσε μεγάλες χαρές και ικανοποίηση παρ' όλες τις δυσκολίες και το μεγάλο μόχθο. Αν με ρωτούσαν, τι θα ήθελα να κάνω αν ζούσα ξανά μια νέα ζωή, η απάντηση μου αδιάστατα θα ήταν και πάλιν:
Χ ο ρ ε ύ τ ρ ι α !

Ierissos, Central Macedonia – Ιερισός, Χαλκιδική

L'Accademia Nazionale di Danza in collaborazione con il Teatro Dora Stratou di Atene presenta:

LA DANZA TRADIZIONALE IN GRECIA

Prof. ALKIS RAFTIS

Presidente del Teatro Dora Stratou

mercoledì 19 marzo 1997 ore 14. Aula Magna dell'Accademia Nazionale di Danza

Centro Documentazione Danza. *Incontri con la danza* a cura dell'Opera dell'A.N.D.

Peloponissos - Πελοπόννησος

Accademia Nazionale di Danza - Teatro Dora Stratou di Atene

CORSO PRATICO DI DANZA TRADIZIONALE GRECA

Prof. ALKIS RAFTIS - Presidente del Teatro Dora Stratou

Assistente: Anna Cirigliano - Diplomata presso A.N.D. - Membro del Teatro Dora Stratou

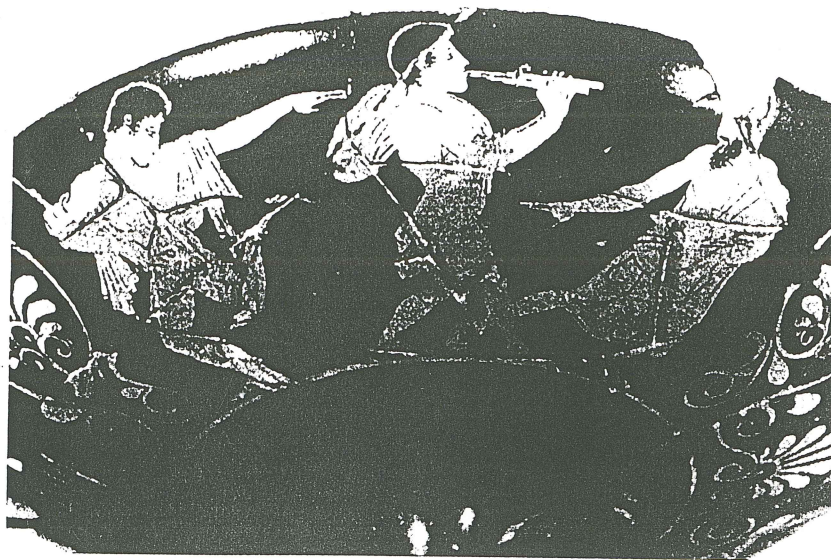
mercoledì 19 marzo 1997 ore 10,40-11,50 2° Avv. A/ 3° Avv. A - Affresco

mercoledì 19 marzo 1997 ore 11,50-13,00 2° Avv. B/ 3° Avv. B - Affresco

giovedì 20 marzo 1997 ore 10,40-11,50 1° Avv. A/ 1° Avv. B - Aula Magna

giovedì 20 marzo 1997 ore 11,50-13,00 Docenti/ Pianisti Accompagnatori - Aula Magna

Centro Documentazione Danza. *Incontri con la danza* a cura dell'Opera dell'A.N.D.

L'Accademia Nazionale di Danza in collaborazione con il Teatro Dora Stratou di Atene presenta:

LA DANZA NELLA GRECIA ANTICA

Prof. ALKIS RAFTIS
Presidente del Teatro Dora Stratou

giovedì 20 marzo 1997 ore 14. Aula Magna dell'Accademia Nazionale di Danza

Centro Documentazione Danza. *Incontri con la danza* a cura dell'Opera dell'A.N.D.